

Hesari 31.8.2008

Vakituinen työpaikka on pian harvinaisuus yliopistoissa

► Pätkätyöt ovat julkisen sektorin suuri ongelma. Valtion puolella määräaikaaisuudet ovat vieläkin suurempi ongelma kuin kuntapuolella.

Esimerkiksi Suomen yliopistoissa 40–60 prosenttia henkilöstöstä työskentelee määräaikaisena, joten vakinainen työpaikka on noin puolella korkeimman koulutuksen osaajista. Vertailun vuoksi yksityisellä puolella määräaikaisia oli 13 prosenttia palkansaajista vuonna 2006.

Yliopistojen määräaikaaisuusien suureen määrään on yritetty puuttua monin eri tavoin vuosien varrella, mutta tulokset ovat olleet hyvin heikkoja.

Uusimman valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaan määräaikaisia virka- ja työsuhteita on tarkasteltava kahdesti vuodessa työnantajan ja henkilöstön edustajien kanssa.

Ensimmäinen tarkastelukerta on tehty ja todettu, että perusteettomia (laittomia) määräaikaaisuuksia löytyy, joten

työnantajalta odotetaan nyt toimenpiteitä vakinaistamisien suhteen.

Selvytyksen vuoksi määräaikaaisuudella täytyy olla lailliset perusteet kirjattuina, jotta sitä voidaan käyttää määräaikaiseen virkasuhteeseen nimityksessä tai työsuhteeseen ottamisessa. Epäselvissä tapauksissa perusteiden laillisuutta ei voi mittaauttaa virkamieslautakunnassa tai käräjäoikeudessa, ennen kuin tämä ketju on katkennut.

Monet tulossa olevat muutokset yliopistojen osalta eivät ainakaan edesauta vakinaistamisia. Muun muassa valtionhallinnon tuottavuusohjelma saneeraa yliopistojen vakinaista henkilöstöä raskaalla kädellä.

Tämä tarkoittaa, että määräaikaisen henkilöstön osuus jopa kasvaa tulevaisuudessa. Palkansaajajärjestö Pardian puheenjohtaja Antti Palola on ihmeissään siitä, ettei tuottavuusohjelman väliarviointiraporttia ole otettu ollenkaan huomioon valtion talousarvio-

ehdotuksessa vuodelle 2009.

Valtiovarainministeriön tilaama tuottavuusohjelman väliarviointi kertoo, että tuottavuusohjelma ei lisää tuottavuutta.

Tästä huolimatta hallitus jatkaa tuottavuusohjelmaa kaavamaisesti laput silmillä ja saneeraa henkilöstöä, vaikka väliarviointiraportissa oli mustaa valkoisella siitä, että kehittämistoimenpiteet ja henkilöstön vähennysvelvoitteet eivät tue toisiaan.

Uusi yliopistolaki tulee voimaan 2010 alkaen, ja tämän pitäisi lisätä yliopistojen itsenäisyyttä ja päätösvaltaa.

Lisääntyykö yliopistojen päätösvalta, jos valtionhallinnon tuottavuusohjelma vaatii yliopistoilta edelleen mittavia henkilöstövähennyksiä? Eivätkö itsenäiset yliopistot itse osaa päättää tarvittavasta henkilöstön määrästä?

Raimo Tervola

huoltoinsinööri
pääluottamusmies
Oulun yliopisto